

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló: a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” czím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tözsdéjében.

Sírunk és jajgatunk.

»A hajdan irigyelt délczeg ifju alak ma már egy mosdatlan, fésületlen, rakoncátlan, züllésre hajló torzalak.« Így ragadta markába üstökénél fogva rendes szokása szerint a mai közgyűlésen *Dieballa* György vár. biz. tag Székesfejervár szab. kir. városát s aztán mert megmosolyogták az igazságot, a helyett, hogy megkísérelte volna a felékesítését, földhöz vágta s végül megsíratta.

Sokkal komolyabban int felénk Mohai Lajos főszámvevő, midőn a mult évi zárszámadást elfogadásra ajánlván, rámutat a kitüntetett 7504 K 67 fillér jövedelemre s hozzátesszi: Háztartásunk ezen végeredménye az 1899. évi 27158 K 49 fillér jövedelemhez képest nagyon is kedvezőtlen, mi azonban elkerülhetlen következménye annak, hogy bevételünk közül a fűbér, *kövezetvám*, helypénz és fogyasztási pótdadó jelentékeny apadásával szemben kiadásaink igen sok rovata *jelentékenyen* meghaladja a költségvetésben engedélyezett hiteleket. Igaz, hogy a költségvetést túllépő kiadások fedezésére szükséges pót és rendkívüli hitelek *megszavaztattak* s a belügyminiszterium által engedélyeztetettek is, mert fedezetül még volt kijelölhető rendkívüli többlet, de ha megfontoljuk, hogy ilyenre a jövőben már alig számíthatunk, úgy szigoruan tartózkodunk kell a hitel-túllépésektől, mert különben *háztartásunk eg. ennyira tartható nem lesz.* De a legszigorubb takarékoságot követeli meg pénztárunk helyzete is, mely a mint a zárszámadásból is kitűnik, a felmerülő pénztári hiányok folytán fizetési kötelesegeinek csak *függő kölcsönök felvételével tehet elejét.*

Midőn megjegyezzük, hogy *Mohai* főszámvevő a szomorú állapot feltárása után még csak újabb jövedelmi források nyitására sem tesz többé indítványt, hanem azt egy, e czélra szervezendő bizottságra óhajtja ruházni: *Havranek* polgármester sem tehetett mást, mint a mit megtett: szívére tette a kezét s kijelentette, hogy iparunk s kereskedelmünk hanyatlak, hogy az utolsó évtized alatt sokat mentünk előre a város fejlődését illetőleg, a zsebünk azonban üres. Kézen fogta a *Dieballa* által lefestett züllött alakot, bemutatta még egyszer s kijelentette, hogy másként bizony ezt talpra állítani nem lehet, mint *pótdadó emeléssel.* Erre *Ráday* ügyvéddel együtt sokan szívták a fogukat, mert hisz még talán az álmaiban szépen ringó *Dieballa* biz. tag sem volna hajlandó 8 kor. pótdadónál többet fizetni; adott is a polgármester a

sebre rögtön flastromot, a midőn kijelentette, hogy a városok s így a mi városunk mindaddig küzd a nyomorral, míg az államot érdeklő szolgálmányokkal járó kiadásokat az állam nem fedezi. És elég naivul a polgármester ezt az időt már a közel jövőben látja.

Szó, a mi szó, elismerték a mai közgyűlésen, hogy a város szegény, teng, mint Toldi Miklós lová s csak egy helyre lehet apellálni: arra az agyonszorongatott adóprésre, mely ma-holnap már betevő falajtától is megfosztja nem a pénzeszsákok fűszúrait, hanem a földmives és iparos osztályt. Takarékoságot ajánl a főszámvevő, bizonyára hiányzott eddig, jajgatnak és siránkoznak most a helyett, hogy kettőzött szorgalommal pótolnák a multak mulasztásait. Segíteni akarnak a népen s ezt az adóprés megszorításával hiszik elérni!

A közgyűlés lefolyását a fentebbiek után az alábbiakban adjuk.

A tüzoltó örtanya nagytermében folyt le a közgyűlés nagyon is kevés számú bizottsági tag jelenlétében. *Fiáth* Pál báró főispán az ülést megnyitván üdvözlő a megjelent tagokat, mire *Mohai* főszámvevő rámutatván kedvezőtlen financiaiális állapotainkra a zárszámadást elfogadásra ajánlja. Egyidejűleg egy szűkebbkörű bizottság kirendelését kéri, mely hivatva volna a város jövedelmi forrásának gyarapításáról gondoskodni.

Dieballa György vár. biz. tag szomorú képből tünteti fel a város helyzetét; utcáink sepretnenek, piszkosak, közhivatali helyiségeink a fegyelem rovására rosszak, szűkek, már tarthatatlanok s ennek dacjára pénzünk sincs. Jövedelmező ipartelepek létesítése, a kereskedelem felvirágoztatása által hiszi e bajok orvoslását. Javaslata hozza a felszólalása kapcsán, hogy a polgármester legalább évenként egyszer, a májusi közgyűlésen számoljon be az előző évi munkásságról, főleg a közgyűlési határozatok mikénti foganatosításáról.

Havranek polgármester utalva *Mohai* és *Dieballa* szavaira csak pótdadóval s az állami terhek elvonásával reményli a helyzet orvoslását. A külön bizottság kiküldését helyesli, csak azért, hogy belássák miként más mód a jövedelem gyarapítására nincs. *Ráday* az állami szolgálmányok hozzávetőleges kimutatását kéri.

Kovács István biz. tag írásban terjesztette be észrevételeit a zárszámadásra vonatkozólag s miután a tanács bár itt-ott nem kielégítő módon — a felvilágosítást megadta, a zárszámadást a közgyűlés általánosságban, majd vita nélkül részleteiben is elfogata.

Kovács István biz. tag e helyütt kérdést intéz a főszámvevőhöz; vajjon mennyiben felel meg a közíg. bizottsági ülésen elhangzott ama vád, hogy a mult évben történt birtokváltozások ke-

resztül vezetve nincsenek. *Mohai* főszámvevő kijelenti, hogy a változások mindig a következő évre vezetettek keresztül s ez másként nem is lehetséges. A tavalyiak már keresztül vezetettek. *Fiáth* főispán megjegyzi, hogy mindig hálaul tartozik *Kovács* biz. tag színter ember feletti munkásságáért s megnyugtatóra kijelenti, hogy a közíg. bizottságban ha történne valami, a mi megtorlást igényelné, azt ő mint elnök nem mulasztaná el.

A „Chevra kadisa” kérelmére a 150 köbméter kő megadatott. — A Szent-Ferendieknek a szokásos széna-almazisna kiutaltatott. — Az Iskola-utca és Vörösmarty-tér rendezése tárgyában a zart ajánlati pályázat kihirdetése elrendeltetett — *Bernát* József kérelmére az általa felállítandó kereszt helye átengedtetett s a mérnök a hely mielőbbi kimerésére utasított. — *Lindermann* Antal, *Koch* János és *Katics* Ferencz napidíja 2 koronáról 3 koronára emeltetett. Középkiskolai játszóterül Kis-Kecskeméten 3000 négyzet méter terület szavatott meg.

A közgyűlés 12 órakor véget ért.

Esküdtzéki tárgyalások.

Ha szigorú jogi érzékű kriminalisták az esküdtzéki intézményt az eddigi tapasztalatok után a büntető igazságszolgáltatás karrikaturájának tartanák: épen nem lehetne csodálkozunk. De hisz nem is lehet ez másképp. Majdnem egy emberöltő szükséges ahhoz, hogy valaki az anyagi büntetőtörvény tekervényes labirintusában a hajszaifinomságu distinkciók között még fejlett jogi érzék mellett is alapos tudásra tegyen szert; mennyivel több idő szükséges tehát ahhoz, hogy amatőr-jogászok, sőt teljesen laikusok a mai, még szövevényesebb esküdtzéki intézmény mellett szakértelem híján a büntető judikatura még járatlan mezején közmegelegedéssel megködhessenek a bűnösség megállapításának kérdésében épen főbenjáró bűneseteknél. Manapság már a pipaszárfurás is szakértelemet igényel, csak az igazságszolgáltatást fosztották meg tőle. A kenyértolvaj talán az éhhaláltól menekült eme bűne révén s a törvény szigorú szava a bűnös bélyegét nyomja homlokára s a gyilkos talán könyörületcs szivekre talál biráiban, felmentő verdiktet kap s a kedvező eredmény újabb tette ösztönzi. De hát Európa tapsolt, néhány nagyevű jogásunk legjobb meggyőződése ellenére ünnepeltette magát s az esküdtzéki intézmény hódító körutra indult.

A mostoha gyermek szomorú historijája ezek után nem lesz meglepetésünkre s az efféle dolgokra már el lehetünk készülve, megnyugtatóul csak az esküdték esküszava és igazmondása szolgáljon.

A mostoha anya.

Pápai Anna 1899. évi december havában örök hűséget esküdtött az özvegyen maradt *Skiba* János sárbogárdi lakosnak, ki magának hű hit-

vest, két kis árvájának szerető mostoha anyát keresett. Alig néhány napi boldog együttlét után a családi élet békéjét örökös perpatvar zavarta meg az asszony állítása szerint a szegénység miatt, a férj s néhány tanu szerint a mostoha gyermekek, még inkább az anya mostoha bánásmódja miatt. F. év április hó 1-én — s ekkor már nem először — Skiba megverte a feleségét s az asszony a távozó férj után kiáltotta: »Megállj, visszafizetem ezt a gyermekeidben!« A talán könnyeiműen kibocsájtott fenygetés másnap, f. hó 2-án szomorú valóra vált. A kis 4 éves Juliska leány a délelőtti órákban a háznál levő árpatetésben felállított madárjlesztőt dobálta. A mostoha anya ennek láttára méregbe jött, gyermekéhez szaladt, fejbe, majd hátra vágta, állítólag meg is rugdalta s mire a szobába vonszolta, majdnem kezei között az ártatlan kis leány megszűnt élni. Gyermekeinek életvére tapadt a mostoha anya lelkéhez, megszólalt a lelkiismeret szava s talán ha szomszédasszonya véletlenül nem megy hozzá, végrehajtott volna szigorú itéletét önmagával szemben: felakasztotta volna magát. Ennek megátlása után a mostoha anya a büntető igazságszolgáltatás kezébe került s még az nap előzetes letartóztatásba helyeztetett.

Tegnap állt esküdtbírósa előtt, melynek elnöke dr. Mäder Ferencz kir. ítélő táblai bíró, szavazóbírák Kecán Izidor és Sárkány Ferencz voltak. Jegyző: Rácz Géza. A vádhatóságot Ujházy Sándor kir. főügyész képviselte, védő dr. Holly Géza ügyvéd volt. A bűneset rövid ismertetése után a jelenvolt 29 esküdt közül a következők sorsoltattak ki: Jenisch Ádám (Sárosd), Schmidl István (Székesfejérvár), Csitári G. Emil (Székesfejérvár), Meszlény Benedek (Velence), dr. Krausz Zsigmond (Székesfejérvár), ifj. Bódás János (Aba), Wieszner János (Moór), Orbán Othmár (Baracska), Griebisch Béla (Szolgaegyháza), Bóné Kálmán (Gárdony), Udvardi János (Csákszerény), Dóra Szilárd (D.-Pentele). Pótesküdt: Lipp Ágoston (Székesfejérvár). Megjegyezzük, hogy a sorsolás folyamán a vádhatóság képviselője visszavetési jogával nem élt, a védelem részéről e jog teljesen kimerítetett.

Az esküdtbíróság a fenti esküdtekből megalakulván, az esküdtek egyenként letették az esküt, a mi után a bizonyítási eljárás kezdetét vette.

Dr. Mäder Ferencz elnök a vádlottat vallomástételre hívta fel. Skibáné hőbeszédűséggel adja elő, hogy a csintalan, vásott gyermeket többször részesítette házi fenyítékben s ez alkalommal sem akarta túllépni a fegyelmi fenyíték határát s véletlenül ütötte meg mostoha gyermekét kétszer úgy, hogy annak következtében meghalt. Szerette gyermekeit, tisztán tartotta őket s mostoha anyaként soha sem viselte magát. Férje durva, goromba volt vele szemben s az állandó veszekedés oka nem is az volt, mintha ő a gyermekekkel embertelenül bánt volna, hanem férje korábbi adósságai, a melyekről neki a férjhezmenetel előtt tudomása nem volt. Ő teljesen ártatlannak érzi magát.

Az asszony kihallgatása után a férj, Skiba István vallomástételére került a sor. Nyelves, lusta, épen nem házias nőnek tünteti fel feleségét s kiemeli, hogy felesége gyermekeivel szemben mindig durva, kegyetlen volt. Ez volt az állandó veszekedés oka. Ő többet a feleségével élni nem akar. A védő kérdésére kijelenti, hogy az asszonyra haragszik, épen ezért vallomására védő indítványára az eskü mellőztetett. Ujházy főügyész ez alapon semmiséget jelentett be.

Dr. Palaki Ármán, majd dr. Krausz: Adolf

orvosszakértők szerint a halált a mellkasra külerőszak lolytán gyakorolt nyomás, illetve fulladás okozta. A külsérelmek 8 napon belül gyógyultak volna s talán ha a tüdő, vese, szív egészségeselek lettek volna, a halál nem következett volna be. A boncolás alkalmával ugyanis tetemes szervi elváltozások találtak.

Simon György né közös konyhán lakott terhelte. A jelzett időben karján a kis csecsemővel tőle ment ki az udvarra, hogy gyermekét megfenyítse. Hogy a gyermekkel mit csinált, ő nem látta s nem tudja. Emlékszik rá, hogy terhelte a kis Juliskát gyakran megverte, sőt egy alkalommal földhöz vágta s aztán hajánál fogva emelte fel. Ez alkalommal emberiesebb bánásmódot ajánlott. Tanu esküre bocsájtott.

Puha István a közelben dolgozott a jelzett időben s látta, midőn terhelte a kis leányt agyba-főbe vagdalta, majd megrugdalta. Esküre bocsájtott.

Kurgya Jánosné nem látta a történeteket, ő az eset után ment oda, terhelte akkor a szobából jött ki s remélve panasolta a bajt s el akarta magát emészteni. A kis leány ekkor már meg volt halva.

A bizonyítási eljárás befejeztetvén, Ujházy Sándor főügyész az 5 percznyi szünet után a következő főkérdés megállapítását indítványozza:

Halált okozó súlyos testi sértés büntetével vádolt Skiba Istvánné szül. Pápai Anna bűnös-e abban, hogy f. évi április 2-án reggel 8 és 9 óra között Sárbogárdon mostoha leányát, a 4 éves Juliskát szándékosan, de ölési szándék nélkül oly módon bántalmazta, hogy annak következtében meghalt?

A tárgyalás 12 óraker felüggesztetvén d. u. 3 órára rendelte el dr. Mäder elnök a tárgyalás folytatását. Ekkor dr. Holly ügyvéd a védelem részéről a következő kérdéseket hozza javaslatba. Ha a fentit főkérdésre az esküdtek válasza nem, akkor:

Bűnös-e terhelte abban, hogy leányát erős felindulásban szándékosan, de nem ölési szándék nélkül oly módon bántalmazta, hogy annak következtében meghalt?

Ha igen, mellékkérdés:

Bűnös-e terhelte abban, hogy leányát gondatlanságból akként bántalmazta, hogy annak következtében meghalt?

Ujházy főügyész ellenzi az utóbbi kérdés elfogadását, a mit a bíróság mellőz is. Holly ügyvéd a kérdés mellőzése miatt semmiséget jelent be.

A vád- és védbeszéd hangzott ezután el. Ujházy főügyész a tanuk vallomásai alapján ismerteti az ügyet s halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt a btk. 306. §-a alapján kéri vádlottat bűnösnek kimondani s marasztalni.

Dr. Holly Géza ügyvéd nem látja fenforogni azokat a motívumokat, a melyek a halált okozó súlyos testi sértés kritériumát megállapítanak. Az erős felindulás ez esetben fenforgott s azt kéri a verdikt meghozatalánál figyelembe venni. Kéri terhelte felmentését, mert csak fegyelmi jogát gyakorolta. A vád- és védelem meghallgatás után a kérdések dr. Mäder Ferencz irányító szavai után átadottak Jenisch Ádám esküdtnök, mint elnöknek.

Mintegy félórai tanácskozás után Meszlény Benedek mint tanácskozási főnök kihirdette a verdiktet, mely a jelenlevők nagy meglepetésére mindkét kérdésre »nem-mel felett, a minek következtében a bíróság vádlottat a vád- és jogkövetkezményei alól felmentette s szabadlábra helyezését elrendelte.

Ujházy főügyész semmiséget jelent be, Holly védő pedig a tárgyalás folyamán bejelentett semmiséget visszavonja.

A gyilkos.

Ma a lapunkban részletesen ismertetett moóri gyilkossági ügyben tartott meg az esküdtzéki tárgyalás. Nagy Antal moóri lakos közös házhelyen építkezett Negele József moóri lakossal s mindaddig békésen megfértek a közös területen, míg Nagy Antal újabb építkezésen nem törte a fejt. Az állandó perpatvar végre is tragikus kimenetelű volt. F. évi február hó 20-án a délutáni órákban már az építendő mellék épület tervezetésevel foglalkozott s a terv megrajzolása felett tanakodtak a Rideg-testvérekkel s midőn ezek elmentek, Negele József az udvaron levő Nagyra rontott nyakszirtén szúrta úgy, hogy a kés a légzőszervek keresztül metszése után a tüdő csúcsát is érintette. A szurás nyomában halált okozott.

Negele tettének következményeit látva, mekkülésre gondolt, eleinte a szállók között, majd az erdőben bujkált, mignem az igazságszolgáltatás kezébe került.

Ezen bűnért állott ma birái előtt közömbösen, bűnbánat nélkül. Magyarul nem tud s Kenessey László törvényszéki jegyző mint tolmács szerepel a tárgyaláson, melyen a bíróság a következőképen alakul meg: Elnök: Mäder Ferencz kir. táblai bíró, szavazóbírák: Madarassy István és Sárkány Ferencz, jegyző: König Ede. A vádhatóságok Tóth alügyész, vádlottat Hcimann József képviselte. Esküdtek: Meszlény Benedek (Velence), dr. Krausz Zsigmond, Karl István, Csitári G. Emil, Destek Adolf, Vásárhelyi Szabó János, Lipp Ágoston, Schmidl István, Rechnitzer Soma (Székesfejérvár), Fevich Ádám (Sárosd), Griebisch Béla (Szolgaegyháza), Grünfeld Gábor (Csákszerény), pótesküdt Grósz Mór Csákszerény).

Az eskü letétele után elnök a bűncselekmény ismertetése után dr. Pataki Ármán orvos szakértő kihallgatását rendelte el, a ki az első szurást feltétlenül halálosnak tartja.

Majd Turmayer moóri jegyző és Korb Mihály bíró tanuallomása következett, a kik egybehangzóan igazolják, hogy az építési eszme felvetése óta örökös volt a czivódás a közös házhely tulajdonosok között. A végzetes esemény reggelén is náluk járt az építési ügyben Nagy, ők azonban szabályszerű vázrajz készítésére utasították.

Balog István, később Rideg Ferencz és Rideg István, kik az esetnek ugyan szenttanui nem voltak, tanuallomásukban kijelentik, hogy közvetlenül az eset megtörténte előtt Nagyéknál voltak, a tervről beszélgettek s távozván alig értek a tizedik házhoz, midőn Negele önmagából kilelve utánuk jött s a szőlők felé tartott. Később vettek hírt a történetekről s midőn a helyszínére értek, Nagy már halva feküdt a szobában. A konyhaajtó kitámasztására szolgáló téglá ez alkalommal is a rendes helyén volt véresen.

Negele azzal indokolja tettét, hogy Nagy a jelzett téglával ellene támadott s önvédelemből használta a konyhakést.

A tárgyalást dr. Mäder Ferencz elnök d. u. 1 óraker felüggesztette 3 órára kérte az esküdtbírótság megjelenését.

A tárgyalás további menetéről lapunk legközelebbi számában referálunk. Lapunk zártakor a beidézt 24 tanu kihallgatása folyik.

UJDONSAGOK.

— Ifjúsági tornaverseny. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter felkérte József főherceget, hogy f. hó 26-ikán pünkösd vasárnapon kezdődő országos ifjúsági tornaversenyt, amelyen 100 fővárosi és vidéki tanintézet mintegy 4000 tanulóval vesz részt, megtekintene. József főherceg a főhercegi családdal együtt biztos kijelölésre helyezte megjelenését. A tornaversenyre a helybeli kath főgimnázium ifjúsága lázasan készülődik.

— Orgonaszentelés. Szép és megható ünnepélye volt f. hó 19-én Vereb községnek. Ugyanis e napon áldotta meg Krizsány János esperes plébános a *Miletics Elléni* Lajosné urnó által a templomnak ajándékozott remek szép orgonáját. Az ünnepi beszédet *Tornyai Ferenc* család lelkész mondotta. Ugyanczen alkalommal a kerületi esperes megáldotta a Mária-egylet művészi kivitelű zászlaját is. Az első ízben felhangzó orgona-kisérlet s az ottani katolikus dalárda precíz éneke a templomot zsúfolásig megtöltő ájtatos közönség nagy épülésére szolgált.

— A hadkötelest nem szabad toloncolni. A hatóságok nagy összegeket költenek toloncolásra. A belügyminiszter most korlátok közé szorítja a toloncolozást. Kőröndeletet intézett ugyanis az összes hatóságokhoz, a melyben eltiltja attól, hogy a jövőben engedély nélkül távollévő hadkötelest, cselédet vagy szökésben levő iparostanoncot tolonczton kísérhessen haza. A miniszter elmondja, hogy ehhez egy hatóság-nak sincs joga s ha ezt mégis megselekedné, ugy személyes szabadság megsértésének elkövetése miatt ellene a büntető eljárás folyamatba teendő.

— A polgári lövöld. Vasárnap derült szép idő mellett a közönség élénk részvételével folyt le a honvédenekar hangversenye a polgári lövöldben. A céllövészet ugyanezen alkalommal a következő eredménnyel folyt le: Fegyvernél I. díj: Horváth Jenő százados (4-es), II. díj: Binder Béla (3-as), III. díj: id. Csapó István (3-as), IV. díj: Kovács Károly (3-as). Pisztolynál: I. díj: id. Csapó István (szeg), II. díj: dr. Ráday Lajos (4-es), III. díj: ifj. Fiáth Imre (4-es). A lövés-egylet pünkösd két napján igen változatos programmal lép a közönség elé, hogy az ünnepi hangulatnak megfelelő szórakozást nyújtson. A különös figyelemmel összeállított program a következő. Műlatató *gyermek szépség-verseny.* A három legtöbb szavazatot nyert fiú vagy leány emlék-ajándékban részesül. Szavazni csak 2 évtől 10 éves életkorig levő fiú vagy leánygyermekre lehet. Minden személyre szóló belépti jegy egy, családjegy két szavazatra jogosít. A szabad bemenettel bíró egyleti tagok — a mennyiben kívánják — csakis belépő-jegy váltás mellett gyakorolhatják szavazati jogukat. A szavazás a belépő-jegy hátlapján egy névleadással történik. Mint értesítünk, a fiatalág körében mozgalom indult meg pünkösd hétfőjén egy kis rögtönzött táncmulatság rendezésére.

— Gyászrovat. Részvétellel vettük a gyász-hírt, hogy *Hittler Gyula* nyugalmazott hercegi uradalmi gazdatiszt f. hó 19-én reggel 6 órakor hosszas szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 62-ik évében meghalt. Az elhunyat tegnap d. u. 5 órakor helyezték nyugalomra a »Mégváltó«-ról nevezett temetőben nagy részvét mellett. A megboldogult özvegye, négy gyermeke s nagyszámu rokonság gyászolják.

— Lapunk legutóbbi vezetőikkében, a mely ellenzéki állásfoglalásunkat igyekszik megokolni, a második bekezdésnél egy értelemzavaró hiba csuszott be: dörésgé volna *tagadni* helyett *állítani olvasandó*, a mi egyébiránt az egész szöveg tenorjából is könnyen érthető.

— Elettunt leány. *Kód Mihály* ercsi-i lakos Ilona nevű 17 éves leánya f. hó 3-án egy hátrahagyott levélben elárult öngyilkossági szándékkal távozott szüleinek lakásáról. A fiatal öngyilkos-jelöltet napokig hasztalanul nyomozták kétségbeesett szülei, míg végre a napokban az ercsi-i uradalmi k-szigetnél Palló György uradalmi szigetcsőz egy már oszlásnak indult hullát fogott ki a Duna vizéből. *Kód Mihály* rögtön felismerte a hullában eltűnt leányát, a ki egy kis szerelmi romantikával rászolgált mostoha anyai dorgálásért dobta el magát a földi és örök életét.

— Vásározkók figyelmébe. A mint Tolnávármegye alsipánja a helybeli törvényhatóságokat értesíti, Dunaföldvár községnek folyó hó 27- és 28-ikára eső országos vásárja folyó évi június hó 3- és 4-én fog megtartatni.

— Kirendelt állatorvosok. A földmivélsügyi miniszter az Adony-Szabolcs marharakodó állomáshoz kirendelt állandó szakértő akadályoztatása esetén helyettesül Schvanczera Ferenc uradalmi magán állatorvos ercsi-i lakost, a Duna-Adony, Duna-Pentele, Ráczalmás marharakodó vasuti állomáshoz kirendelt állandó szakértő akadályoztatása esetén pedig helyettesül Brück Mór magánállatorvos dunapentelei lakost rendelte ki.

Tolvajlás. F. hó 19-én éjjel *Pick Ignác* Jókai-utca 12. sz. alatti házának vendége volt, a ki valószínűleg a kerten keresztül hatolt az udvarra s az ott levő ketrezből egy hizott ludat s két csirkét szerencsésen elemelt s nyomban a helyszínen halálra is ítél. Az eset a rendőrség-nél bejelentetvén, a nyomozás eddig eredményre nem vezetett.

hivatalnokok otthona. A székesfejérvári és fejérmegyei tisztviselők és hivatalnokok otthona f. hó 25-én d. u. 6 órakor a Laczkovits-féle vendéglő külön helyiségében választmányi ülést tart, melyre a tagok ez uton is meghívotnak.

— Az elmebetegek összeírása. A közigazgatás egyik feltétele az elmebetegek számának pontos ismerete, a mit azonban a 10 évenként ismétlődő népszámlálásokadataiból pontosan meg tudni nem lehet. Az elmebetegek 1895-ben megejtett számlálását helyesbítik most a belügy-minisztériumban s ezért most a belügyminiszter ebben az esztendőben újra elrendelte az elmebetegek összeírását. A miniszter kőröndeletere szerint az elmebetegek összeírása a tisztí főorvos feladata. Ő indítja meg a számlálást és ellenőrzi azt. A számlálás a folyó évi augusztus végeig befejezendő.

— A palotai-utca esti lovagjai. Nem vagyunk a rendőrség kihágási ügyosztályának anyaggyűjtői s ismervén *Kitti Fülöp* rendőralkapitány sokoldalú elfoglaltságát, nem is szándékunk speciális függő irattárát (valósággal botrány egy olyan szűk lukba beleszorítani egy kapitányt) néhány kihágási ügydarabban szaporítani: mégis említett kell tennünk a Palotai-utca esti lovagjairól, a kik egyébként »Pontyos gróf« címre aspirálnak. Egész nap, de főleg az esti órákban a Löwinger-féle pálinkás-bolt mellett trágár diskurussal szórakoztatják a járó-kelőket s holmi Zsiba, Töke, Dene stb. jeles alakok, itt-ott hatalmas koldulási táblával, de mindenkor pálinkás butykossal kezökben ugyancsak szapulják a város ügyeit. Mint tettebb említettük, nem kívánjuk a kihágási eljárás folyamatba vételét, de örömmel vennők, ha Kovács Lajos ker. rendőrbiztos néha napján végig sétálna velök a Palotai-utcán a sorompóig, legalább megismerné kerületének ezen jeles lovagjait is. Ha ezt hetenként egyszerű-kétszer megtenné, talán nem is lenne többet, mint a mennyit egy rendőrbiztos kötelességének ismerhet. Légyelőre legyen szabad biznunk a rendőrbiztos ur ismert erélyében!

— A „Pista“ cigány. Szombaton este fél 8 óra tájban óriási népcsovdület keletkezett a Hal-téren, hol a porond hőse az »előkölő« Pista cigány volt. Bámulatos hősiességgel osztaggatta, de túrta is a nyakleveket s ha közbe nem lépnék a nézőközönség sorából, talán a kéznél levő balta is szerephez jutott volna. Ellenfelével szemben nagy segélyére volt Lakatos Pistának egy még nem művelt atyafia, a kivel együtt végre is futásban keresett menedéket. A közönség pedig a helyett, hogy gondoskodott volna a botrány megszüntetéséről, illetve egy kis rendőri asszisztenciáról, jókedvűen mulatott a verekedés folyamán. A büntetést talán ez alkalommal még Lakatos Pista sem kerüli ki, ha ugyan kellő időben keréket nem old, míg nem a vétké clevül.

— Verekedő legények. A fürdő-soron levő Peuser-féle vendéglőnek jelenleg Bosnyákovics a boldog bérloje, a ki minden erélye daczára gyakran vallja kárát a fejérvári betyárvirtusnak. Vasárnap is kihuzta a lutrit alaposan. Este 8 óra tájban Nagy József (Malom-utca 33.), Kocsis Mihály (Sár-utca 36.), Paulusz Sándor (Sár-utca 22.) és Pinczés Egyed Gáspár (Kecskemét 1. sz.) helybeli lakosok szövátásba elegyedtek, a minek folytatásaként egy kis verekedés rögtönzött. Az üvegek, székek repültek s nem elégedtek meg azzal, hogy Bosnyákovicsnak mintegy 20 K. kárt okoztak, hanem ráadásul még jól meg is verték. Ez bizony fejérvári virtus s épen nem válik dicsőségére a legénységnek. Talán alapos hűntetéssel el lehetne venni a kedvüket a bicskás tempótól.

Utóállítás. Tegnap délelőtt tartott meg a központi tűzoltó őrtaányán a hadkötelesek utó-állítása. Önként jelentkezett s besoroztatott 3 hadkötele. Az egész járásból pedig behivatott 14, fegyveres szolgáltra alkalmasnak tálátott 2.

— Tűz Velenczén e hó 17-én este Betozi István gazda házának szerűs kertjében levő takarmány kazal kigyuladt. A tűz még a kazalt sem hamvasztotta el, mivel az idejékorán megérkezett tűzoltóság a tüzet lokalizálta. — A kár azonban 100 kor. a mi különben megtérül, mert biztosítva volt az utána megejtett vizsgálat megállapította, hogy a tüzet Betozi István károsult 5 éves Pista fia követte el, ki a kertben gyulával játszott, — és e közben gyújtotta meg a kazalt. A gondatlan szülőket feljelentették a helybeli kir. törvényszéknél.

Betegek, üdülők, egészségesek legjobb tápláléka: a *Tropon.* Mindenkinek hasznára válik, mert rendkívül tápláló és legkönnyebben emészthető. A hus legtaplálabb részét: *féhérnyűjél* tartalmazza minden emészthetetlen részölt megistvitva. Ételekhez keverve tápláló erjüket sokszorosan fokozza. A leggyöngébb gyomor is elbirja a *Tropont*, melytől hamarosan megnövekedik az ember testi erje és munkaképessége, fokozódik az életkedve és szellemi munkabírása. *Tropon* kapható minden gyógyszerertában.

IRODALOM.

— A Magyar Szemle 20-ik száma rendkívül gazdag és érdekes tartalommal jelent meg. A vezércikket (A művészet közügye) Kőrösi László dr. írta. Jászai Rezső dr. Páris nevezetességeiről mond el érdekes dolgokat. Ezeket s a számos apróságon kívül a füzet főbb közleményei: Dal a szegényekről. (Költmény.) Lévy Mihálytól. — A nagy ember Sziklay Jánostól. — Keresztjáró héten... Jakob Miklóstól. — Tudós és művész. (Költmény.) Patyi Istvántól. — A fatorony. Faylné-Hentaller Máriaól. — Az az ostoba szöveg. Torkos Lászlótól. — Jézus a vendég. (Költmény.) Schefel L. után fordította: Gyulai Agost. — A tavaszi képalkálítás. IV. Divald Kornéltól. — A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása. G - s-tól. — Színházi krónika. h. s.-tól. Hétről-hétre. (Tárca.) (—) — Irodalom és művészet. — A Kaposi József kitűnő szerkesztésében hetenként megjelenő szépirodalmi, kritikai és művészeti hetilap egész évre 12 koronáért rendelhető meg a Budapest VI., Uj-utca 14. szám alatt levő kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG.

Májusi fagy.

— Hogyan védekezzünk ellene. —

A tavaszi vagy májusi fagy olyan csapás, mely szőlőinknek nemcsak az évi termését teheti tönkre, hanem még a jövő évet is nagyon befolyásolhatja.

Derült, szélszélű éjszakák a növényzet és a talaj meleget sugárik ki a reggeli órákban, ennek folytán a levegő lehül és fagy, dér következik belőle, mely elpusztítja a gyenge növényzetet és az icedi hajtásokat.

A tavaszi fagy ellen többféleképpen védekeznek. Így például az ugynevezett fagyvédőernyőket alkalmazták; majd befedték a szőlőket szalmával vagy gyékénytakarókkal, de mindamellett egész idáig nem sikerült egy minden tekintetben megfelelő védekező eszközt feltalálni.

Némely vidéken, pl. Elzászban, Luxemburgban stb. leginkább az ugynevezett füstölés van elterjedve, amely azon tapasztalati tényen alapszik, hogy borus, felhős ég alatt fagyás nem áll be, mert a föld felett lebegő felhőréteg a nagyfokú hőszugárzást megakadályozza. A füstölés abban áll, hogy derült, szélszélű éjszakák — amikor fagytól tartani lehet — mesterséges füstfelhőket létesítünk, melyeknek az a rendeltetésük, hogy a tulságos hőszugárzást megakadályozzák.

Legegyszerűbb azonban a kátrány alkalmazása. Ezt egy-két liternyi mennyiségben lapos

gödörökbe öntjük — melyek nem nagyon távolra esnek egymástól a tőkék között — ezeket szalmával, vagy száraz levelekkel befedjük. A kátrányt akkor kell meggyújtani, ha derült, szélszélű éjszakák a levegő lehül.

Bármily jónak bizonyult is a füstölés, csak ott lehet jó eredménnyel, ahol az egész területen egyszerre alkalmazzák és valamennyi birtokos előre határozottan megállapított terv szerint jár el.

A kátránygödöröket terv szerint az egész szőlőterületen egyszerre kell feláztatni, kátránnyal megtölteni, holdvilágos, szélszélű éjszakák az örök állandóan a szőlőkbe járnak és figyeljenek az időjárásra.

Amint a hőfok mutatkozik, melynél tapasztalat szerint a fagy beálltától félni kell, azt azonnal az őrsozába tudtul kell adni, ahonnan ismét a tulajdonosokat (vészharang-kongatás által, vagy más úton) értesítik. Ezek a szőlőbe sietnek, ahol eközben az örök a tüzek meggyújtását már megkezdették és mindenik a számára már előre kijelölt helyen szintén meggyújtja a kátrányt. Ha ez a leirt módon elég jókor eszközöltetik, akkor ez éjszakára a veszély körülbelül el van hártva, de nem szabad azt se feledni, hogy a szőlők szomszédságában is égnie kell ily tűznek, mert különben megtörténhetik, hogy a tőkék egy része a szőlők határára védtelen maradt, s a füstölés daczára is lefagy.

Magától értetődik, hogy ha reggel a tüzek kialudtak, a gödörök másnapra ismét megtöltendők, hogy egy új fagy a fáradság, idő- és pénz-

áldozatok árán megmentett telepeket védtelenül ne lephesse meg.

A szőlőkertek füstölése, ahol helyesen és idején végzik, oly eredményesnek mutatkozott, és a kiadások az által megakadályozott károszéggel szemben oly csekélyek (100 kg. kőszénkátrány 3 korona) és épen most van helyén felhívni a szőlőtermelőket, óvják szőlőiket a fagy ellen! Alapítsanak füstölő-szövetkezeteket.

TROPON a legjobb tápláló és erősítő szer.

TROPON ötszörte táplálóbb, mint a hus, melynek legfontosabb részét fehérnyéjét tartalmazza.

TROPON növeli az egészséges testi erejét, megakadályozza a belegek elgyöngyülését, sierteti az üdülők meg-erősödését.

TROPON megbecsülhetetlen mindama betegségekben, melyekben könnyen emészthető és bőséges táplálékra van szüksége a betegnek.

TROPON nélkülözhetetlen táplálék azert mindazoknak, kiknek rossz a gyomruk, beleik, gyöngék az idegeik, a kik verszegények, kőszényesek, lidő-bajosok, cukorbetegék és más olyan bajokban szenvednek, melyek a rendes ételekkel való táplálkozást lehetetlenné teszik.

TROPON nemcsak a legjobb, hanem a legolcsóbb fehérnyékészítmény is. Ára 100 gm. 1 kor. 20 fill.

TROPON kapható minden gyógyszer-tárban.

Chief-Office 40, Frixton Road, London SW.

THIERRY A.-féle

DIGESTIV.

Valódi angol általános ét- és emésztési pora hatásában gyomorbántalmak minden fajtájában felülmulthatlan. Étvágygerjesztő és emésztést előmozdító. Minden doboznak a készítő aláírásával kell ellátva lenni. Egy dohoz ára a pénz előleges beküldése mellett 3 korona. — Székküldi:

Thierry A. gyógyszer. balzsamgyára
Pregradán. Rohits-Sauer-Runn mellett.

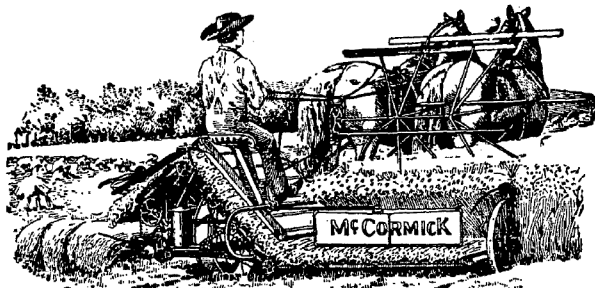
Hirdetések

a „FEJÉRMEGYEI NAPLO”
részére
jutányos áron vétetnek fel.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(CHICAGOI ARATÓGÉPCYÁR)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kévektő - ratógép. Fűkaszalógép. Közörökészülék. „Daisy” marokrakó aratógép. Szénagyűjtő gereblye és Kévektőfonal gyártmánya i.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte!

1242

Olcsó tartalékreszek óriási raktára.

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

Képviseleink:

NEY MÓR, Székefehérvár. Budapest V., Váci-ut 30.

Tessék mintakönyvet kérni!

Alapított 1858. évben.

Telep Palotai-utca 23.

Telefon-szam 79.

Sürgöny-cím: Concordia Székesfejérvár.

PFINN JÓZSEF CONCORDIA

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Székesfejérvárott, Sas-, Jókai- és Iskola-utca sarkán, a „Fekete Sas”
szálloda átellenében.

A
legolcsóbb és
legdiszesebb
temetések elvál-
taltatnak.

Sirkoszoruk!

Vidéki megrendelések távirat útján is elfogadjuk!

Hullák szállítása a
vidék bármely
irányába eszközöl-
tetnek.

Sirkoszoruk!

Nyomatott Szammer Imre könyvnyomdai intézetében, Székesfejérvárott.